

Փ Ո Ւ Ն Ձ

Յ Ր Ա Գ Ի Ր

10 փարայ

ԹԻԻ 182

ՀԻՆԴՇԱՐԹԻ

1868 ՅՈՒԼԻՍ 11

Առայժմ երեքշաբթի, հինգշաբթի և շաբաթ օրերը կհրատարակուի: — Մէկ հաւար տասը փարայ է: — Մայրաքաղաքիս մէջ բաժանորդ ըլլալ ուզողը մէկ մէծիտ պիտի վճարէ 400 թուոց համար. իսկ գաւառաց մէջ 25 զրշ. դարձեալ 400 թուոց համար, թղթատարութեան ծախքէ ազատ ըլլալով: — Ծանուցման տողը 40 փարայ է մէկ անգամի համար: — Լրագրիս վերաբերեալ նամակ և ուրիշ օր և է գրութիւն պէտք է ուղղել առ Տնօրէնն ի Կ. Պօլիս Ռ. Յ. Քիւրճեան տպարանը:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Հանգուցեալ արքունի վառօդապետ Տատեան Պօղոս պէյի կողակից հանգուցեալ Բէմպէ տիկնոջ կը տակն այս օրերս գործադրուեր է: Բերա իրարու կից երկու քարուկիր տուներու մէկը՝ Հիւանդանոցի, իսկ միւսը Այի—Սթէֆանօյի եկեղեցւոյն վերածուեր են: Հիւանդանոցն ու Այի—Սթէֆանօյի եկեղեցին տարուէ տարի 2500 զուրուշ պիտի վճարեն Գումգաւիուի մայր եկեղեցւոյ, ուր ամեն տարի յատուկ պաշտօն պիտի կատարուի վասն հոգւոյ հանգուցեալ Բարեւարուհւոյն:

Ահաւասիկ անմահ յիշատակաց արժանի Հայ տիկին մը, որ ազգային պատասպանելոց մխիթարութեան ու գիւղի մը եկեղեցւոյ պայծառութեան պատճառ կհանդիսանայ: Երանի՛ թէ հարուստ հայուհիք հետևող գրանուէին անոր օրինակին, այսպէս հաստատուն բարիքներ գործելով յօգուտ Ազգին:

— Աղգային Հիւանդանոցի առժ. մեծարդոյ Հոգաբարձութիւնը ձեռ-

նարկեր է շինել կալաթիա Հիւանդանոցի սեպհական գեպինը, որով տարեկան բաւական եկամուտ մի պիտի գոյանայ յիշեալ պատասպարանին համար:

— Կարնոյ Առաջնորդ վեհապետեան գեր. Տ. Յարութիւն Ս. Արքեպիսկոպոսը կիւրակէ օրը կալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ Ս. Պատարագ մատոյց, և նոյն օրը յատկապէս հանդիսաւոր Պաշտօն կատարուեցաւ իյիշատակ ազգային նահատակաց Հինձք գիւղի կարնոյ:

Կրեմք թէ՛ Նորին գերապատուութիւնը մօտերս մայրաքաղաքէս պիտի ուղեւորի Ս. Երուսաղէմ, և անկէց կարին իւր վիճակը, ուր իւր սիրելի ժողովուրդը անձկանօք կպասէ վերադարձին:

— Յայտնի է թէ՛ վերջին օրերս հասարակաց ուշադրութիւնը դրաւած է ցաւալի գէպք մը: Լրագիր բնութեցող ամեն Հայ իմացաւ թէ՛ կեսարացի կարապետ անուն հայ մը իւր երկու մանչ և մէկ աղջիկ զաւակները Սամսոն չէրքէս գաղթականաց ծախսեր է: Այս գէպքը մայրաքաղա-

քիս աղբայլին լրագրաց մէկ երկուքին մէջ վիճաբանութեան մը տեղի տը- ուաւ, որ ըստ մեզ ընթերցողին ձանձ- րոյթ տալէն զատ արդիւնք չունի : Ըստ մեզ ինչպէս ուրիշ առիթներով ալ զրուցած եմք՝ այսպիսի դէպքերու մէջ ո՛չ թէ վիճել ու դիտել այլ գոր- ծել պէտք է խնամով ու զգուշու- թեամբ : Պէ՛տք է ծախուած տղայքն չէրքէսներուն ձեռքէն կորզել, որոնք անյայտ են եղեր : Կյուսամբ թէ՛ Պատրիարքարանը այս մասին արդէն ձեռք առած է կարեւոր ու ազդու միջոցներ, և միանգամայն արժանի կը կհամարի մօտերս պաշտօնական տե- ղեկութիւն մի հրատարակել, հասա- լակաց մէջ տարածուած այլ ընդ այ- լոյ զրոյցներն անհետացունելու հա- մար : Մեր լրածին նայելով՝ խառն ժողովը այս խնդրոյն համար կրանա- կցի Հիւանդանոցի առժամանակեայ Հոգաբարձութեան հետ : Աղէկ կըլ- լայ որ մէկ կողմէն այս բանակցու- թեան արդիւնքն հրատարակուի, և միւս կողմէն ջանք ըլլայ անմեղ տղայ- քը ձեռք բերելու :

Պաֆրայի երեւոյթանքներէն մեծ . Մ . Մեւքն ազան՝ որ ամուսն Յ ին մայրաքաղաքս եկած է . Սամսունէն, ի լրոյ կտրտմէ թէ գեր . Եղեւեան Սմասիա է և կաշխատի այս բանին համար, և թէ՛ չէրքէսներուն հետ- քը դաճելու վրայ է, որոց համար կրտուի եղեր թէ՛ Սամսունէն Տ ժամ հեռի խաւարս գիւղաքաղաքի չէր- քէսներէն են :

— Կյուսամբ թէ՛ Սերաստիոյ կա- ռալետ եպիսկոպոսի խնդիրը մօտերս կվերջանայ և Սնդրանիկ էֆէնտի վարդանեան կդառնայ իւր հայրե- նիքը իւր ընտանեաց քով և իւր գոր-

ծին, որոցմէ բաւական ժամանակէ ի վեր հեռացած է՝ ենթակայ ըլլալով բաւական վնասուց :

Շնորհակալութեամբ կծանուցա- նեմք թէ՛ ամեն . Ս . Պատրիարքն ու խառն ժողովը անաչառութեամբ կը քննեն այս խնդիրը, և կերեւայ թէ՛ հարկ չալիտի մնայ Սերաստիա յատ- կապէս քննիչ դրկելու :

Պիտի կրնամք քիչ օրէն վերջնական գոհացուցիչ տեղեկութիւններ հրա- տարակել այս մասին :

— Իղմիրի առեւտրական ժողովոյն թարգման Տիլպերեան Զարէհ էֆէն- տիին չորրորդ կարգի պաշտօնատա- րութիւն տրուեցաւ :

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արտաքին գործոց պաշտօնատան թղթակցութեան գրասենեակին ան- դամներէն Քեամիլ պէյին յանձնուեր է Պէլիրատ տանիլ կայսերական հը- րովարտակն ի հաստատութիւն Սըր- պի իշխանին :

— Էսհամը Ումումիէի վերատեսուչ Սատրդ էֆէնտիին երկրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ :

— Պաֆրայի դայմագամ Օսման պէյը Էրխույի (Լաղաստան) դայմագաման ուանեցաւ . իսկ Պաֆրայի դայմա- գամութիւնը Խուրշիտ էֆէնտիին յանձնուեցաւ :

— Ալէքսի Արշիդուքսը երեքշաբ- թի օրը մայրաքաղաքէս՝ մեկնեցաւ, Օդոստ . Սուլթանէն ընդունելով ա- ռաջին կարգի օսմանիյէ ականակուռ պատուանշան :

Նորին բարձրութիւնը քէնէր եր- թալով Յունաց ամեն . Պատրիարքին ալ այցելութիւն ըրաւ :

— Սերանիկի մէջ պատահած սաստիկ փոթորիկի մը պատճառաւ մէկ քանի տեղեր փլեր և մէկ քանի անձինք ալ կեանքերնին կորուսեր են :

— Իղմիրի Սըշալոյս լրագրոյն մէջ կկարդամք :

« Շրջակայ վիճակներէն եկած նա մակները կծանուցանեն թէ ատեն ա տեն եկած սաստիկ անձրեւները տարւոյս գեղեցիկ հունձքին մէկ մասին մեծամեծ վնասներ կաղաւանան . Ուրա կոչուած գիւղին այգիները բաւական վնաս կրեր են կարկուտէն . միայն խաղողին եղած վնասը գրեթէ 3000 կենդինարի կհասնի : Նմանապէս Չէշմէի մէջ այս տեսակ բաւական վնասներ եղեր է : Նազիլի Յուսիս 22 ին շարաթ կէսօրէն ետեւ ա նանկ սաստիկ կարկուտ եկեր է որ հատը նարնջի մեծութեամբ և 100—150 տրամ կկռէ եղեր : Այս հարուածէն աղատ չմնացեր են նաեւ Ս. Ետըն և գիւղօրէները : Յիշեալ կողմերուն վայրի կաղնի հունձքը բոլորովին կորսուեր է , որ գրեթէ 10,000 կենդինարի կհասնի եղեր : Նազիլիի լեռներուն վրայ արածուող թէ մեծ և թէ փոքր կենդանիներ կարկուտի հարուածներուն տակ սպանուեր են : Շատ տուններ ալ վնասուեր են » :

— Բ. Գրան լրագրական գիւտնին կողմանէ ի պաշտօնէ բոլոր լրագրաց կծանուցուի թէ՛ Ա. Ժանս Հալասի զրկուած քաղաքական ու առեւտրական հեռագրերն իրեն յատուկ են և ո՛չ ոք կրնայ հրատարակել առանց անոր հաճութիւնը ընդունելու : Հակառակ վարուողները յիշեալ դործակարութեան խնդրանք պիտի դատուին ու պատմուին կամ իբրեւ հասարակ դող 1273 ընճէպ 7ի կանոնադրութեան համաձայն , և կամ իբրեւ խարդախող՝ պատժական օրինաց համեմատ :

Ա Ր Տ Ա Ք Ի Ն

Աւստրիոյ կառավարութիւնը լրատելով թէ՛ Պոհեմիոյ մէջ 30 հազարի չափ ընտանիք Ռուսիոյ թերադրութեամբը Ռուսաստան դաղթելու դիտաւորութեամբ պատրաստութիւն կտեսնեն , վիէնա կանչեր է յիշեալ նահանգին կառավարիչը :

— Սըրպի մէջ 1 մետրապօլիտ , 3 եպիսկոպոս , 800 քահանայ , 130 յոյն և 7 հռոմէական եկեղեցի կգտնուին : Բոլոր բնակչաց թիւն է 2 միլիոն : Կառավարութեան բոլոր մուտքը 7—8 միլիոն ֆրանկէ բաղկացած ըլլալով , մէկ քանի տարիներէ ի վեր բաւական բաց կունենայ :

— Սնդղիոյ կառավարութիւնը յանձնաժողով մի կաղմեր է զօրաց վիճակին քննութեան ու բարեկարգութեան համար :

— Աւստրիոյ կառավարութիւնը 36 հազար զօրաց առժամանակեայ կերպիւ իրենց հայրենիքը դառնալու հրաման պիտի տայ եղեր :

— Ամերիկայի մէջ գտնուած հռոմէական քահանայք ուղեր են 1200 հոգիէ բաղկացեալ բանակ մը Պապին օգնութեան զրկել , բայց Հասարակապետութեան կողմանէ արգելուեր է երկրին օրինաց հակառակ ըլլալուն պատճառաւ : Քահանաները քիչ պըզտիկ չեն ինչեր այս դէպքին մէջ , որովհետեւ իրենց դիտաւորութիւնը արդէն Պապին ծանուցած են , և անոր կողմոնէ հռոմայեցի զօրապետ մի յատկապէս Ամերիկա զրկուած է եղեր :

— Սպանիոյ կառավարութիւնը բերսպուրի մէջ ունեցած դեսպանատունը վերուցեր է : Այս կառավարութեան կողմանէ յիշեալ մայրաքաղաքը դեսպան մը կգտնուէր, որ հարուստ ըլլալուն պատճառաւ դեսպանական բոլոր ծախքերն ինքը կը վճարէր : Ասի իւր հայրենիքը դառնալու հրաման ուզեր է մօտերս :

— Աւստրիոյ կառավարութիւնը կրօնական մէկ քանի խնդրոց կարգադրութեան ձեռք զարկած ըլլալով, վիէննայի եպիսկոպոսապետը պատուէր տուեր է բոլոր Աւստրիոյ քահանայից որ՝ — նոր օրինաց համեմատ ամուսնացեալ անձանց խոստովանած մեղաց թողութիւն չտան . — անոնցմէ մէկը եթէ հիւանդանոց քովը չերթան . — անոնց տղայքը մկրտեն բայց եկեղեցւոյն տոմարին մէջ իբրեւ պոռնկորդի նշանակեն : Տեսա՛ր Բրիտտոսի աշակերտին, խաղաղութեան պաշտօնէին գործը

Սուլթան Պայազիտի կողմը Չաորըճիներուն մէջ փէլլէ քէսէն խանը բընակեալ Հաճի Խաթաւրիտի անուն անձը կծանուցանէ թէ՛ ընչախոտի նման տեսակ մը դեղ ունի, որ յաւող՝ վըտած և այլն, ակուաներու համար խիստ քիչ ժամանակի մէջ աղդեցութիւն կընէ, եթէ յիշեալ պակասութեանց մէկուն ենթակայ եղող ակուային կողմը քիթը քաշուի : Ուզողին փորձի համար ձրի քաշել պիտի տայ անդամ մը, և յետոյ քիչ վարձով պիտի ծախէ : Այս գեղը հինգ վայրկենի մէջ իւր ներգործութիւնը կընէ եղեր :

Պէշիկթաշի Մաքրուհեան վարժարանին համար վարժուհի մը կը փնն-

տուի որ գաղղիներէն լեզուի խօսակցութեան և գրութեան վարժ ըլլայ, և լաւ վկայական ունենայ : — Ընդունելութեան պայմաններուն վրայ տեղեկութիւն ուզողը կրնայ դիմել առ Տնօրէնութիւնն Մաքրուհեան վարժարանին :

Ս. ՊՕՂՈՍԻ ԵԿԵՂԵՅՈՅՆ ԶԱՆԳԱԿԱՀԱՐԸ

ԲԱՐԳՄԱՆԵԱՑ

ԿԱՐԱՊԵՏ Դ. ՏԱՔԷՍԵԱՆ

Այս ընտիր թատերգութիւնը 7 շուրուշի կծախուի՝ Պօլիս Զիւմպիլլի խանին տակը Պ. Յ. Գաւլաֆեանի Հայաստանեայց դրատունը . Գիւրքճի խանի վերի յարկը թիւ 25 դրավաճառութեան եղբարց դրասենեակը . Մէրճանը՝ Պ. Յարութիւն և Պ. Պաղտասար դրավաճառաց խանութները . Բերա Գուլէղափու թէքքէին դիմացը Պ. Վիքի, մեծ փողոց թիւ 323 Պ. Վայսի, մեծ փողոց Նաումի թատրոնին քովը Պ. Թէմէյի դրավաճառանոցները :

Օրագիրս ձեռքէ ծախուելէ զատ, կգտնուի նաև Չաղմաղճըլար-եօղուշու Զիւմպիլլի խանի տակ Պ. Գաւլաֆեանի դրավաճառանոցը . Մահմետ փաշա Գաշըգճի խանի քովի դրավաճառին խանութը . Պահճէղափու Իհթիսապի գէմի զբօսարանը . Պէյօղլու շիտակ ճանդան 187 և 149 թիւ ծխավաճառաց խանութները . Պէշիկթաշ ծխավաճառ Պետրոս աղայի խանութը :

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԵՐ

Հ. Ս. ԱԼԱՅԱՆԵԱՆ

Կ. ՊՕԼԵՍ, ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Դ. Յ. ԲԻՐԲԵՆԵ